FRIDERICI HOFFMANNI, D.
Medici Elect. Brandenb.
Professoris Medicinæ rerumq; naturalium
Publici & Ordinarii,

PROPEMTICON INAUGURALE,

DE

MEDICAMENTORUM PRUDENTI APPLICATIONE.

Halæ, Typis CHRISTOPH. ANDR. ZEITLERI, Acad. Typogr.

J. J.

DUo sunt quæ potissimum in illo desiderantur, qui sapienter & dextre medicinam facere & ægrotantibus servire allaborat, primum ut exactè morbi & ejus causæ indolem ac originem perspectam habeat; deinde ut medicamentum probatæ & expertæ virtutis ac removendæ morbificæ causæ aptum prudenter applicare sciat. Huc scopus collineat totius scientiæ medicæ, & maximum in medendi methodo momentum in eo situm est, ut morbo cuivis opponat medentis ingenium conveniens & exoptati effectus remedium. Prudens censetur Judex, qui claro & ex circumstantiarum serie evidenti reddito facto jus ex lege causæ conformi applicare novit; sic felix & rationalis medicus reputandus est, qui ex circumstantiis & signis morborum causæ aptissimum potest applicare medicamentum. Præcipuum sane in medendo est, judicium medici, quod potissimum versatur in applicatione medicamentorum & hæc est vera medendi methodus, quæ ex libris non addiscitur, sed per experientiam acquiritur & prudentiam. Perperam plures censent à fortuna medici, eventum sanationis & morborum

rum dependere. Fortuna in medico est perspicua cognitio causarum morbificarum & remediorum profundum applicandi judicium, atque ita suarum rerum peritus ac gnarus medicus sibi ipsi fortunam fabricare potest, & *Livio autore lib. 5. c. 19.* cuncta qvæ summa ratione consilioque acta sunt fortuna semper seqvitur; neutiqvam tamen animus est, à sola prudentia humana auspicatum sanandi successum semper derivare, sed ultro largimur, superiorem quandam cœlestem vim sæpissime intercedere, ut, quicquid etiam, quanquam ex arte moliatur medicus, felici tamen careat successu, ut inde agnoscant ægri pariter & medentes, non solum remedia, verum etiam misericordiam ac benedictionem divinam sanare languores ac imbecillitates corporis nostri; verissimum tamen est, quod in medendo utplurimum adscribitur fortunæ, id dependere à medici prudentia ac judicio. Ut autem in tali judicio nobis formando feliciter progrediamur, opus ante omnia erit, ut medicamentorum vim, efficiam ac vires, illorumque modum operandi, nocendi bene cognoscamus & sollicite inqviramus: & hæc maximi in medendo res momenti est, utpote medicamina non ratione activitatis suæ, sed receptivitatis operationes suas in corpore nostro exerunt. Equidem activum quoddam principium ipsis remediis inesse concedimus, at illud vero ratione effectus impedire, suspendi, immutari, pro diversitate subjectorum observationes practicæ passim loqvuntur. Nullum dubium est, operatione medicamentorum mere esse mechanicam & ex motus legibus illam optime explicari posse; Quemadmodum vero motus, quod major vel minor, tardior & celerior sit, non dependet à corpori

insita potentia movendi, sed potissimum à resistentia majoris vel minoris alterius corporis: Eodem modo motus ille ordinatus & specificus, qvem medicamenta partibus corporis nostri fluidis fœnerari debent, non fluit ex efficacia medicamentis insita, sed à varia objecti determinatione. Hinc familiare in praxi est, remedia vim suam sæpius amittere ac retinere, novamque acquirere pro morbi natura & motu, variaque eorum quibus exhibentur conditione; hinc medicamentum qvod uni subjecto prodest, alteri infensum est contrarios producit effectus. Mirum itaque illi falluntur, qvi certam vim contra morbum medicamento inesse firmiter sibi persvadent; facillima & felicissima esset medicina, si in qvovis morbo tale specificum infallibile, quod semper juvaret haberemus remedium. Plures alioqvin doctiores ac cultiores cum ignaro vulgo tam insanam ac cœcam sibi imbiberunt persuasionem, dari medicamenta certa ac præsentissima & quæ unum v. gr. febricitatem juvant alteri etiam necessario prodesse: Nata ex hoc errore est vesana illa sanandi & medicamenta promiscue propinandi libido ac consuetudo, dum quisque ferme impune medicum agit, miseris ægrotis intempestiva morte stolidam hanc sanandi rationem sæpe luentibus; Verum arcanum est applicatio medicamentorum & sane remedia illa solent esse optima quæ minime sunt secreta sed notissima utpote certiore experientia confirmata, prudenter tamen applicata. Utplurimum signum minus fallax empirici est, qui crepat arcana & infallibilia in morbis remedia; Verum enim vero quamvis talismodi præsentissima remedia, ubi nempe effectus semper in certo morbo respondent, non dentur; certissimum

ſimum tamen eſt appropriata polychreſta & efficaciſſima certoque morbo magis apta dari remedia, quæ fidem raro, licet interdum fallant, præeunte circumſpecta & cauta applicatione, & quamvis non ſemper juvent, ſufficit tamen, quod multo ſæpius perque multos ægros proſint; ſic notisſimum eſt, quanta efficacia in expugnandis intermittentibus polleat cortex chinæ. Ad luem veneream funditus exſtirpandam vix potentius dari remedium cenſeo mercurio, rite tamen præparato. Opium dolorum faces accenſas extingvere creberrima praxis docet & ſic in pluribus Suſcepit in ſe eximium hunc laborem præſens Clarisſimus Dn.

JOHANNES CHRISTOPHORUS KLIMMIUS, Candidatus artis *Medicæ* dignisſimus, qvi in docta ſua inaugurali Diſputatione ſpecifica qvædam, ſeu mavis certis morbis appropriata remedia collegit, illorumque uſum & operandi modum ſolidis rationibus tradit.

Ut autem more recepto clarisſimi hujus Candidati ortum & progreſſum recenſeamus, officii exigit ratio. Mundanam hanc lucem aſpexit Zimmeræ in Thuringia: Patrem habuit Virum honeſtæ ac probæ vitæ JOHANNEM KLIMMIUM, ante aliqvod annos pie defunctum, Matrem ROSINAM GERDRUD, JOHANNIS MEYERI, Wirtenbergici generoſisſimi Dn. à Wagenheim prædiorum curatoris filiam, virtute ac pietate conſpicuam. Poſtqvam itaque parentes, ſingularem in ipſo in literas bonorumque artium ſtudia amorem perſpicerent, ſtatim prima ætate privatim inſtitui curarunt, ubi inter alios præceptorem nactus eſt, Virum pl. Reverendum Dn. Kirchnerum, tunc Paſtorem Wiglebienſem nunc Buflebienſem & Diœceſeos Gothanæ Seniorem,

 cujus

cujus sedulam manuductionem & consilia, constanti grataq; prosequitur memoria; Hujus deinde & beati Parentis svasu in Gothanum celeberrimum gymnasium se recepit, ubi sub cura & simul informatione fidelissima præclarissimorum virorum Dn. Johannis Henrici Hessi, tunc temporis subconrectoris. Dn. Wenigerkind Inspectoris alumnorum, Dn. Mag. Strobelii Conrectoris, Dn. M. Rumpelii (privatim) tum selectæ classis Collegæ, nunc Superintendentis Salzungensis, & Dn. Ceorgii Hessi Rectoris meritissimi adolevit, & per multos annos substitit. Denique literarum ac bonarum artium fundamentis ibi jactis, Norimbergam se contulit, ubi in inclytæ hujus civitatis Schola ad D. Sebaldi sub Cl. Dn. M. Bornmeistero, Rectore & historiarum Prof. litteris operam dedit, postea in Auditorium publicum promotus, Viros celeberrimos, ac de Ecclesia & re literaria optime meritos beatos Wülfferum, Beerium, Arnoldum, Pastores primarios ac Professores ejusdem magno cum fructu audivit: Maxime autem sibi gratulatur qvod tunc temporis aditus ipsi patuerit ad Cl. & ingeniosissimum virum Dn. Eimmartum Mathematicum ac Astronomum accurratissimũ, cujus familiaritate & quotidiana consuetudine multum usus est, ita ut tunc per tres annos rerum cœlestium observationibus summe curiosis, quibus incredibili ac indefesso studio vocat, adfuerit. Insuper paulo ante ejus discessum ad ministrationi & demonstrationi Anatomicæ cadaveris masculini ab incomparabili & illustri Medico Dn. Volkammero, Academiæ Leopoldinæ Præsidæ & Viro universo literato orbi notissimo factæ interesse licuit. Tandem ad Academica studia animum suum applicuit & Jenam tanquam emporium optimarum

rum ſcientiarum & artium ſe contulit, ubi Mathematicis incubuit ſtudiis, eaque ſub ductu excellentiſſ. hujus ætatis Mathematici Dn. Weigelii ſedulo excoluit, ſimulque ipſa medicinæ ſacra adire cæpit, & ſub auſpiciis & manuductione Virorum Excellentisſimorum Dn. Wedelii, Crauſii & Faſchii Profeſſorum Medicinæ ibidem celeberrimorum per triennium diverſis in collegiis & lectionibus ſeſe optime exercuit & pene omnes medicinæ partes per collegia varia abſolvit. Quibus omnibus laudabiliter peractis ad hunc locum ſe contulit, & cum Viro Amplisſimo ac Mathematico ingenioſisſimo Dn. Frid. Madeweiſio Sereniſſ. Electoris noſtri Secretario & Magiſtro Poſtarum, conſvetudinem eruditiſſimam iniit, ejus menſa fere per annum fruens. Cujus manuductionem in curioſitatibus mathematicis aliisque mirum deprædicat; gratisſimoque pectore recondit. Poſtea vero ſtudiorum ratione ſic efflagitante, Academias repetere voluit, ac viſitatis celebrioribus civitatibus inferioris Germaniæ Daniam, ibique Metropolin Hafniam petiit, ubi incomparabili Medico, Philologo conſummatisſimo Dn. Borrichio & Excellentisſimo Bartholino innotuit, à quibus non ſolum humanisſime exceptus, verum ex eorum colloquiis multa ad ſtudium medicum rite formandum ac ad praxin feliciter faciendam proficua hauſit, tandem in patriam revocatus & per Pomeraniam Marchiam ac Saxoniam reverſus repetiit Jenam, ibique ſedulo iterum audivit celeberrimum Wedelium, cujus informationem in Chymicis practicis & univerſa medicina fidelisſimam dignisſimis extollit laudibus. Celeberrimi quoque D. Schelhammeri dexteritatem ac informationem deprædicat, cujus

pro-

profectionibus ac demonstrationibus anatomicis aliquoties interfuit, aliasque ejus lectiones sedulo frequentavit. Quo a. licentia medendi ac publico testimonio instructus, praxin alacrius exerceret, summos artis medicæ honores prius capessere constituit. Hunc in finem ad nostram novam accessit Academiam, petens à nobis ut summos illos honores sub solennissimis hujus Academiæ auspiciis ipsi conferamus. Admissus itaque ad examina prius consueta ingenii acumen & eruditionem suam tam in recentiori physica quam medicina mechanica adeo mihi & à Sereniss. Elect. Dn. Deputatis probavit, ut ad medicinam exercendam omnino idoneus & doctorali dignitate dignissimus judicatus fuerit, & propterea cathedra publica ipsi assignata ad disputationem inauguralem pro licentia habendam. Hanc autem sub meo præsidio solenniter die 18. Jun. in auditorio majori instituet, quam ut omnes Illustr. personæ, Magnificus Academiæ, & Amplissimus Urbis Senatus, omniumque Ordinum Doctores, & medicinæ fautores honorabili præsentia condecorare velint, prout decet, & par est, officiose, & peramanter rogamus. P. P. sub sigillo Academico, Halæ Magdeburg. d. 17. Jun. Anno MDC XCIV.

F I N I S.

